

บทที่ 6

สรุปผลการทดลองและข้อเสนอแนะ

การศึกษาความหลากหลายของรูปแบบในจีน Pf155/RESA จากเชื้อมาลาเรียในประเทศไทย ที่เก็บในปี พ.ศ.2523-2536 จำนวน 124 ตัวอย่าง จาก

อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก	14	ไอโซเลต
อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี	23	ไอโซเลต
อำเภอบ่อไร่ จังหวัดตราด	25	ไอโซเลต
จังหวัดจันทบุรี	24	ไอโซเลต
จังหวัดสงขลา	15	ไอโซเลต
และโรงพยาบาลเวชศาสตร์เขตร้อน	23	ไอโซเลต

รูปแบบที่พบในจังหวัดตาก คือ รูปแบบ F32 (86%) รูปแบบ 4th (7%) และรูปแบบผสม F32/4th (7%)

รูปแบบที่พบในจังหวัดชลบุรี คือ รูปแบบ F32 (52%) รูปแบบ FC27 (4%) รูปแบบ 3rd (22%) รูปแบบ 4th (9%) และรูปแบบผสม F32/3rd (13%)

รูปแบบที่พบในจังหวัดตราด คือ รูปแบบ F32 (60%) รูปแบบ 3rd (12%) รูปแบบ 4th (8%) รูปแบบ F32/3rd (8%) รูปแบบ F32/4th (4%) และรูปแบบผสม F32/FC27 (4%) FC27/4th (4%)

รูปแบบที่พบในจังหวัดจันทบุรี คือ รูปแบบ F32 (63%) รูปแบบ FC27 (4%) รูปแบบ 3rd (8%) รูปแบบ 4th (13%) รูปแบบ F32/4th (4%) และรูปแบบผสม F32/FC27 (4%) 3rd/4th (4%)

รูปแบบที่พบในจังหวัดสงขลา คือ รูปแบบ F32 (73%) รูปแบบ 3rd (7%) รูปแบบ 4th (13%) และรูปแบบผสม F32/3rd (7%)

รูปแบบที่พบจากผู้ป่วยโรงพยาบาลเวชศาสตร์เขตร้อน คือ รูปแบบ F32 (44%) รูปแบบ 3rd (30%) รูปแบบ 4th (13%) และรูปแบบผสม F32/3rd (4%) F32/4th (9%)

พบว่าตัวอย่างจากประเทศไทยทั้ง 124 ตัวอย่าง มีความถี่ของรูปแบบ F32 คิดเป็น 63% รูปแบบ FC27 คิดเป็น 4% รูปแบบ 3rd คิดเป็น 19% และรูปแบบ 4th คิดเป็น 14%

โดยพบว่ามีไอโซเลตที่มีรูปแบบผสมระหว่าง F32/3rd 7 ไอโซเลต (5.64%)

F32/4th 5 ไอโซเลต (4.03%)

F32/FC27	2 ไอโซเลต (1.61%)
FC27/4 th	1 ไอโซเลต (0.08%)
3 rd /4 th	1 ไอโซเลต (0.08%)

ข้อเสนอแนะ

1. การศึกษาทางด้านความหลากหลายของจีนในเชื้อมาลาเรีย ควรจะกระทำอย่างต่อเนื่อง (longitudinal study) เพื่อที่จะเป็นข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญทางด้านชีววิทยาของเชื้อมาลาเรีย ลักษณะรูปแบบที่ปรากฏในอัลลิลจีน Pfl55/RESA นั้น อาจนำมาใช้เป็น genetic marker ในการศึกษาคุณสมบัติ (characterization) ของเชื้อได้
2. การศึกษาอัลลิลจีนของ Pfl55/RESA โดยเปรียบเทียบเชื้อมาลาเรียในไอโซเลตที่เก็บมาจากผู้ป่วยโดยตรงและภายหลังเพาะเลี้ยงในห้องปฏิบัติการแล้วช่วงเวลาหนึ่ง (Viriyakosol *et al.*, 1994) เพื่อตรวจสอบการเปลี่ยนแปลงของรูปแบบของจีนและจำนวนรูปแบบที่พบก่อนและหลังการเพาะเลี้ยง
3. การศึกษาอัลลิลจีน Pfl55/RESA ในผู้ป่วยระดับอายุต่างๆ เนื่องจากว่าสภาวะการณ์ของการต้านทานถึงแปลกลดลงในร่างกายของในคนที่มีระดับอายุต่างกัน ก็จะมี ความแตกต่างกัน ดังนั้นในการเปลี่ยนแปลงใดๆเพื่อปรับตัวให้สามารถอยู่รอดในโฮสต์ได้นั้นก็จะแตกต่างกันไปตามสายพันธุ์ด้วย
4. การศึกษาทางภูมิคุ้มกันวิทยา (immunology) โดยการทดสอบว่ารูปแบบต่างๆ ทั้ง 4 รูปแบบที่พบในการศึกษาครั้งนี้ นำไปกระตุ้นการผลิตแอนติบอดี (Perlmann *et al.*, 1989) หรือทำการทดสอบการกระตุ้น cytotoxic T-cell หรือ lymphokine ตัวอื่นๆ เช่น INF, CD4⁺, CD8⁺ เป็นต้น